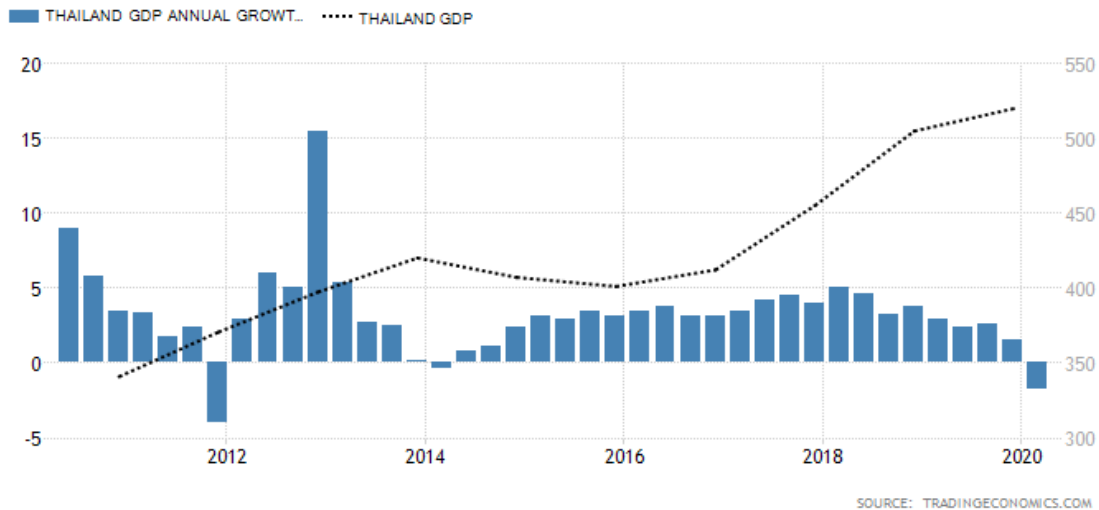

การนำเข้าสินค้าทุนและวัตถุดิบที่ชะลอลง: ผลกระทบต่อภาคการผลิตและเศรษฐกิจไทย

เศรษฐกิจไทยไตรมาสที่ 1 ของปี 2563 หดตัวที่ร้อยละ 1.8 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 1 ของปี 2562 นับเป็นการหดตัวครั้งแรกนับตั้งแต่ปี 2558 และหดตัวมากที่สุดนับตั้งแต่ปี 2554 ที่เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมใหญ่ โดยทั้งปี 2563 คาดว่าเศรษฐกิจไทยจะหดตัวอยู่ในช่วงร้อยละ 5 - 6 ต่อปี จากประมาณการเดิมที่ขยายตัวร้อยละ 1.5 - 2.5 ต่อปี¹ ทั้งนี้ หากพิจารณาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทย ตั้งแต่ปี 2559 เป็นต้นมา จะพบว่า เศรษฐกิจไทยอยู่ในช่วงขาขึ้น โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยร้อยละ 4 - 5 ต่อปี สาเหตุหลักมาจากการส่งออกของไทยมีการขยายตัวตามเศรษฐกิจโลกที่มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยต่ำกว่าศักยภาพที่ควรจะเป็น เนื่องจาก เศรษฐกิจไทยได้รับผลกระทบจากสงครามการค้าสหรัฐฯ-จีน ตั้งแต่กลางปี 2561 ผ่านการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก รวมทั้งได้รับผลกระทบจากมาตรการปิดเมือง (Lock Down) ของหลายประเทศ เพื่อควบคุมสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19

รูปที่ 1 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของไทย

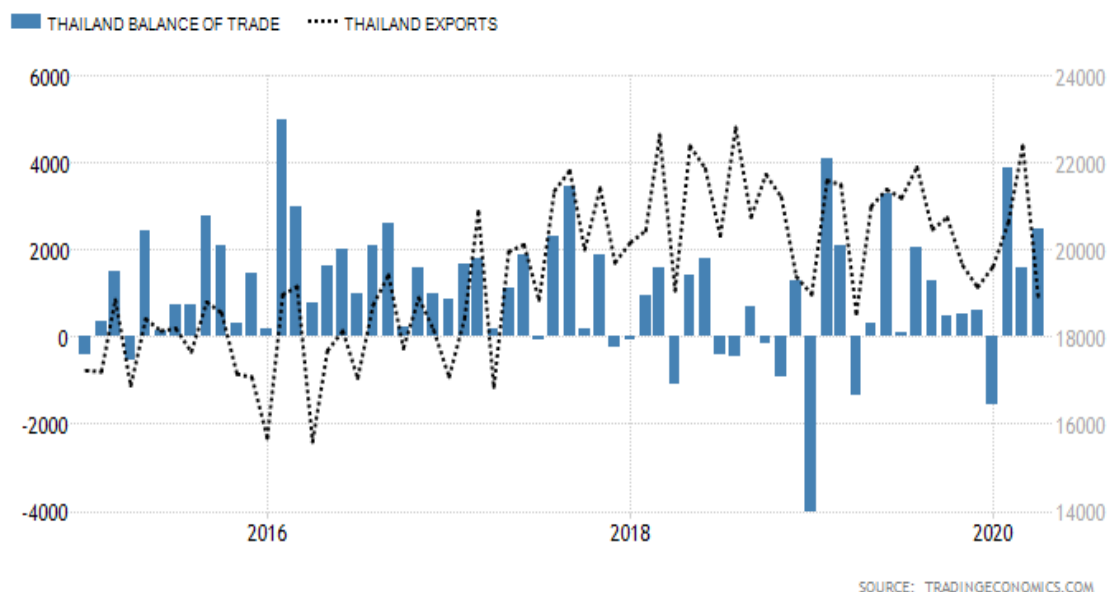
ที่มา: tradingeconomics.com

นอกจากนี้ ยังพบสัญญาณการหดตัวของมูลค่าการนำเข้ามากกว่ามูลค่าการส่งออก ในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา โดยในปี 2562 พบว่า มูลค่าการส่งออกของไทยในปี 2562 หดตัวร้อยละ 2.7 เมื่อเทียบกับปี 2561 แต่ไทยกลับมีมูลค่าดุลการค้า เพิ่มขึ้นร้อยละ 100.4 แสดงให้เห็นว่า มูลค่าการนำเข้าของไทยในปี 2562 จะต้องหดตัวมากกว่ามูลค่าการส่งออก ซึ่งสัญญาณดังกล่าว ได้ต่อเนื่องมายังไตรมาสที่ 1 ของปี 2563 ที่ไทยเกินดุลการค้า เพิ่มขึ้นร้อยละ 81.8 ขณะที่มูลค่าการนำเข้าหดตัวร้อยละ 1.9 หดตัวมากกว่าการส่งออกที่ขยายตัวร้อยละ 1.0 ทั้งนี้ พบข้อสังเกตประการหนึ่ง ในช่วงที่เงินบาทแข็งค่าขึ้นอย่างต่อเนื่อง² ภาคการนำเข้ากลับไม่ขยายตัวตาม เนื่องจาก โดยปกติแล้ว หากค่าเงินบาทแข็งค่า จะเอื้อให้ผู้นำเข้าได้ประโยชน์จากต้นทุนการนำเข้าที่ลดลง แต่เนื่องจากความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่อเศรษฐกิจโลกยังไม่กลับมา จึงส่งผลต่อการลงทุนในสินค้าทุนหรือเครื่องจักรที่ชะลอลง

¹ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไตรมาสที่ 1/2563 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

²ค่าเงินบาทของไทย แข็งค่าขึ้น โดย ณ สิ้นปี 2562 อยู่ที่ระดับ 29.92 บาทต่อเหรียญสหรัฐ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8 เมื่อเทียบกับปี 2561(ธนาคารแห่งประเทศไทย)

รูปที่ 2 เปรียบเทียบมูลค่าดุลการค้าของไทยกับมูลค่าการส่งออก

ที่มา: tradingeconomics.com

ตารางที่ 1 มูลค่าดุลการค้าของไทย

หน่วย: พันล้านเหรียญสหรัฐ

มูลค่า	2558	2559	2560	2561	2562	Q1/62	Q1/63	ม.ค - เม.ย.62	ม.ค - เม.ย.63
มูลค่าการส่งออก	214.3 (-5.8%)	215.3 (+0.5%)	236.6 (+9.8%)	252.9 (+6.9%)	246.2 (-2.7%)	62.1 (-1.9%)	62.7 (+1.0%)	80.7 (-2.1%)	81.6 (+1.2%)
มูลค่าการนำเข้า	202.7 (-15.7%)	194.2 (-10.8%)	221.5 (+14.1%)	248.2 (+12.1%)	236.6 (-4.7%)	59.9 (-1.4%)	58.7 (-1.9%)	79.8 (-1.4%)	75.2 (-5.7%)
ดุลการค้า	11.6 (-98.3%)	21.1 (+12.1%)	15.1 (-28.4%)	4.7 (-68.9%)	9.6 (+100.4%)	2.2 (-15.4%)	4.0 (+81.8%)	0.9 (-4.0%)	6.4 (+61.1%)

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 2 อัตราการขยายตัวของการเติบโตของเศรษฐกิจไทยรายปี ด้านการใช้จ่าย (Expenditure-side)

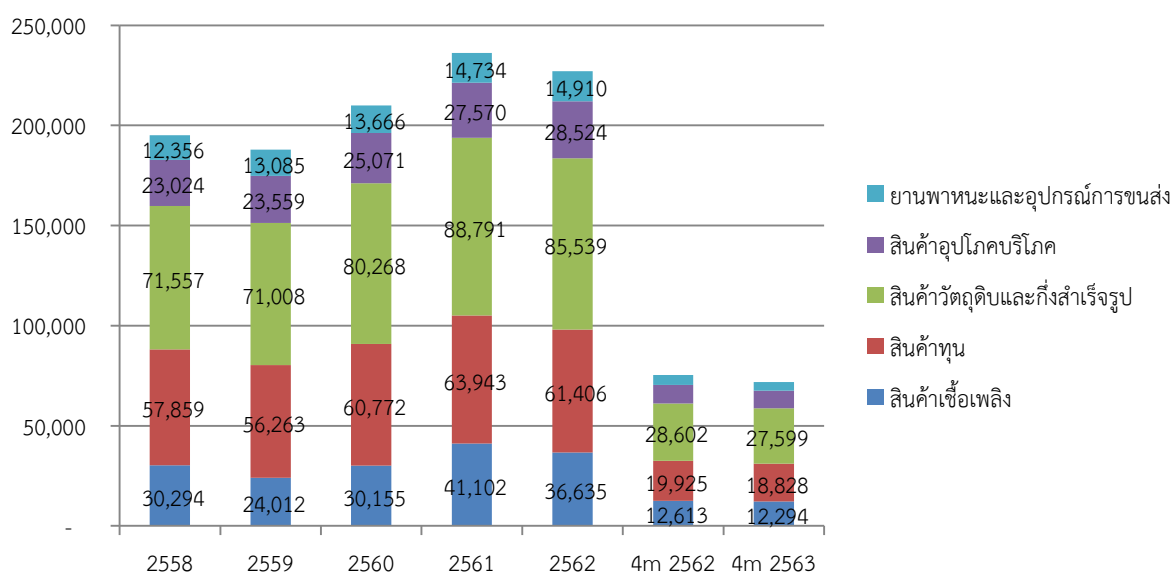
หน่วย: %YoY	2558	2559	2560	2561	2562	Q1/62	Q1/63
การบริโภค	+2.1%	+3.1%	+3.2%	+4.6%	+4.5%	+4.8%	+3.0%
การใช้จ่ายภาครัฐ	+1.7%	+1.6%	+0.5%	+2.6%	+1.5%	+3.5%	-2.7%
การลงทุนรวม	-2.6%	+2.8%	+0.9%	+3.8%	+2.2%	+3.2%	-6.5%
การส่งออกสินค้าและบริการ	-0.4%	+0.5%	+10.0%	+3.3%	-2.7%	-2.1%	-6.7%
- สินค้า				+3.8%	-3.6%	-4.4%	+2.0%
- บริการ				+2.0%	+0.5%	-1.1%	-29.8%
การนำเข้าสินค้าและบริการ	-9.0%	-3.6%	+14.7%	+8.3%	-4.4%	-1.2%	-2.5%
- สินค้า				+7.9%	-5.5%	-2.8%	-0.3%
- บริการ				+9.9%	+0.5%	+13.0%	-10.5%
GDP ด้านค่าใช้จ่าย	+2.8%	+3.2%	+3.9%	+4.2%	+2.4%	+2.9%	-1.8%

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1. ผลกระทบของการชะลอตัวของการนำเข้าสินค้าทุน สินค้าวัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบของไทย

โครงสร้างการนำเข้าสินค้าของไทย ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของสินค้าวัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ (อาทิ เคมีภัณฑ์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์) โดยมีสัดส่วนการนำเข้าร้อยละ 38.6 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าของไทยทั้งหมดในปี 2562 รองลงมาได้แก่ สินค้าทุน (อาทิ เครื่องจักรกล เครื่องจักรไฟฟ้า คอมพิวเตอร์) สินค้าเชื้อเพลิง และสินค้าอุปโภคบริโภค คิดเป็นสัดส่วนการนำเข้าร้อยละ 23.0 และ 12.1 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของไทยในปี 2562 ตามลำดับ โดยมูลค่าการนำเข้าของไทยในช่วง 4 เดือนแรกของปี 2563 หดตัวลดลงร้อยละ 5.7 และหากไม่รวมทองคำ เนื่องจากไม่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ หดตัวร้อยละ 5.3 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 เป็นผลจากมูลค่าการนำเข้าลดลงในทุกหมวดสินค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งหมวดสินค้าทุน และสินค้าวัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ ซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการผลิตทางเศรษฐกิจ ที่หดตัวร้อยละ 5.5 และ 3.5 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 ตามลำดับ จากอุปสงค์ภายในประเทศและต่างประเทศที่ชะลอตัวลง รวมทั้ง ภาวการณ์ค้าระหว่างประเทศ ภาวการณ์ผลิตและขนส่ง ได้รับผลกระทบจากมาตรการ Lock Down ทำให้มีการลดกำลังการผลิตในภาคอุตสาหกรรม และชะลอการลงทุนของภาคเอกชน สะท้อนจากอัตราการเติบโตของผลผลิตภาคอุตสาหกรรมที่หดตัวร้อยละ 2.7 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 1 ของปี 2562 ซึ่งประกอบด้วย 1) อุตสาหกรรมเบา หดตัวร้อยละ 4.2 ตามการลดลงของการผลิต สิ่งทอ เสื้อผ้า หนังและเครื่องหนัง และเฟอร์นิเจอร์ 2) อุตสาหกรรมวัตถุดิบ หดตัวร้อยละ 2.2 โดยการผลิตสินค้าสำคัญที่ลดลง ได้แก่ การกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม เคมีและเคมีภัณฑ์ ยางและผลิตภัณฑ์พลาสติก ลดลงตามความต้องการในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่ลดลง และ 3) อุตสาหกรรมทุนและเทคโนโลยี ลดลงร้อยละ 1.5 เป็นผลจากการผลิตยานยนต์ที่ลดลง อย่างไรก็ตามการผลิตคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ และการผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้ายังขยายตัวได้ดี³ สะท้อนจากมูลค่าส่งออกเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบที่ขยายตัวร้อยละ 4.5 และ 8.8 เมื่อเทียบกับไตรมาสที่ 1 ของปี 2562 ตามลำดับ

รูปที่ 3 โครงสร้างการนำเข้าสินค้าไทย (หน่วย: พันล้านเหรียญสหรัฐ)

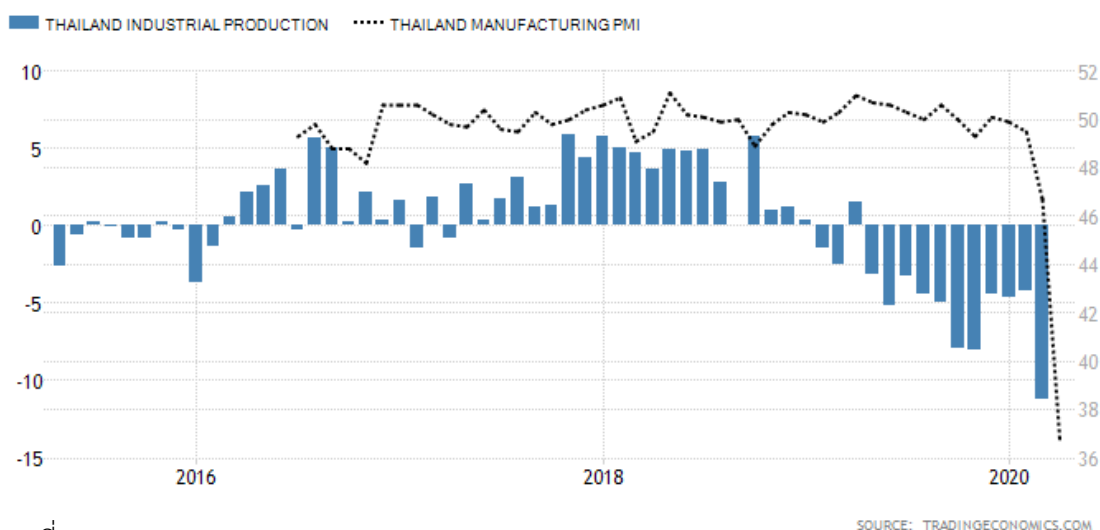

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

³ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไตรมาสที่ 1/2563 (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)

หากพิจารณาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในด้านอุปทานหรือภาคการผลิตนั้น พบว่าการเติบโตของแต่ละอุตสาหกรรมเริ่มส่งสัญญาณชะลอตัว โดยเฉพาะในด้านของภาคการผลิตที่มีการหดตัวลงจนติดลบในช่วงปี 2562 เป็นต้นมา เนื่องจากผลกระทบของสงครามการค้าสหรัฐฯ-จีน และสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ในช่วงต้นปี 2563

รูปที่ 4 ผลผลิตภาคอุตสาหกรรมและดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรม

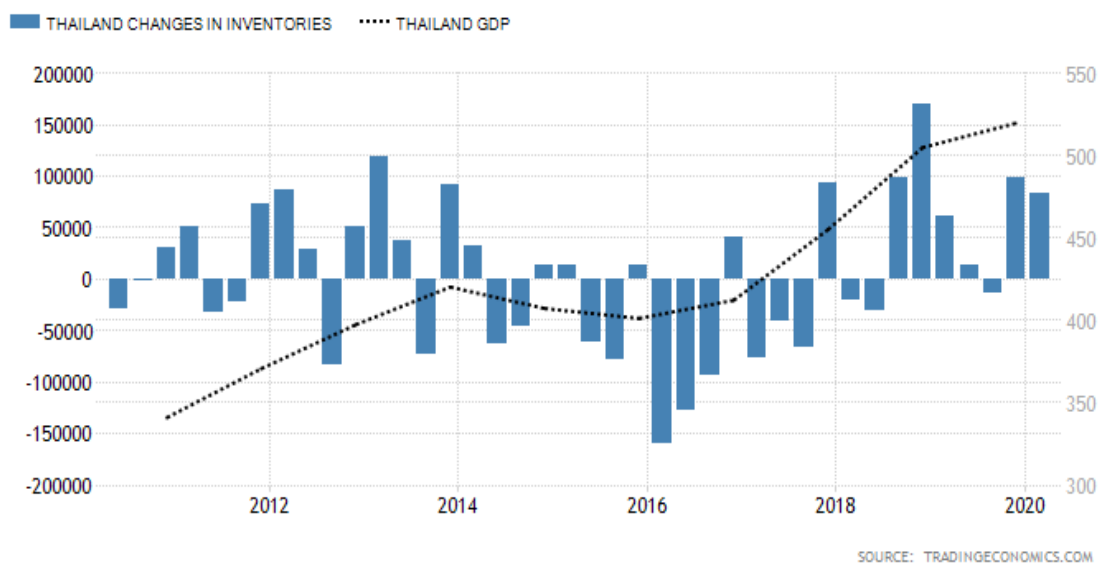
ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมไตรมาสที่ 1 ของปี 2563 เมื่อพิจารณาจากดัชนีผลผลิตของภาคอุตสาหกรรม (PMI) พบว่า PMI ในเดือนมีนาคม 2563 หดตัวร้อยละ 11.3 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 ทำให้ไตรมาสที่ 1 ของปี 2563 หดตัวร้อยละ 6.6 โดยอุตสาหกรรมหลักที่ส่งผลกระทบต่อดัชนี PMI เดือนมีนาคม 2563 เช่น รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ หดตัวร้อยละ 24.6 จากเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัว ขณะที่ อุตสาหกรรมหลักที่ยังคงขยายตัวดี ในเดือนมีนาคม 2563 เช่น ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ ขยายตัวร้อยละ 10.2 จากการมีคำสั่งผลิตและส่งออกเพิ่มขึ้นหลังห่วงโซ่อุปทานในจีนมีปัญหา และการปิดฐานการผลิตที่ประเทศมาเลเซียและฟิลิปปินส์ก่อนหน้านี้ รวมถึงผู้ผลิตได้ปรับแผนเร่งผลิตและส่งออกให้มากขึ้นผ่านทางเรือเนื่องจากเที่ยวบินขนส่งสินค้าลดลง เครื่องปรับอากาศและชิ้นส่วน ขยายตัวร้อยละ 4.3 จากการได้รับคำสั่งซื้อเพิ่มขึ้นจากประเทศญี่ปุ่น เวียดนาม และอินโดนีเซีย เนื่องจากประเทศคู่แข่งขาดชิ้นส่วนในการผลิต อาหารทะเลแช่แข็ง ขยายตัวร้อยละ 9.8 ตามความต้องการบริโภคในประเทศที่เพิ่มขึ้นจากมาตรการอยู่บ้านเพื่อลดการแพร่ระบาดของ COVID-19⁴

สำหรับการเปลี่ยนแปลงสินค้าคงเหลือ (Change in Inventories) ในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปี 2562 ถึงไตรมาสที่ 1 ของปี 2563 จะพบว่า มีค่าเป็นบวกและเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ด้านการผลิต (Supply-side) มีมูลค่ามากกว่ามูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ด้านการใช้จ่าย (Expenditure-side) โดยหากพิจารณาเปรียบเทียบมูลค่า GDP ของทั้งสองด้าน จะพบว่า GDP ด้านการผลิต มากกว่า GDP ด้านค่าใช้จ่าย ตั้งแต่ไตรมาสที่ 1 ของปี 2561 เป็นต้นมา สะท้อนให้เห็นว่า มูลค่าด้านผลผลิตมีอัตราการเติบโตมากกว่าด้านการใช้จ่าย (อุปทานของสินค้า มากกว่าอุปสงค์ต่อสินค้า เนื่องจากผลของสงครามการค้าสหรัฐฯ-จีน) ทั้งนี้ ส่วนเปลี่ยนแปลงสินค้าคงเหลือ มีมูลค่ามาก หมายความว่า มีการ

⁴ดัชนีอุตสาหกรรม เดือนมีนาคม 2563 (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม)

สะสมสินค้าคงคลังเพิ่มขึ้น หรือผลิตสินค้าออกมาแล้วมีสินค้าเหลือมาก ขณะที่ การเปลี่ยนแปลงของสินค้าคงเหลือ ไตรมาสที่ 1 ของปี 2563 เพิ่มขึ้นเป็น 2.4 เท่าเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 สาเหตุหนึ่งมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้มีการสะสมสินค้าคงคลังเพิ่มขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงของห่วงโซ่อุปทาน ที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดที่เข้มงวดในหลายประเทศ และทำให้คาดการณ์ว่า ไตรมาสที่ 2 ของปี 2563 คาดว่า ภาคการผลิตจะชะลอลง เพราะสินค้ายังเหลืออยู่ สอดคล้องกับอัตราการใช้กำลังการผลิต (Utilization Rate) รายไตรมาส ซึ่งมีแนวโน้มชะลอลง และทำให้ GDP ในปี 2563 หดตัวลง

รูปที่ 5 ส่วนเปลี่ยนแปลงสินค้าคงเหลือของไทย (Change in Inventories)

ที่มา: tradingeconomics.com

รูปที่ 6 อัตราการใช้กำลังการผลิตของไทย (Utilization Rate)

ที่มา: tradingeconomics.com

ตารางที่ 3 มูลค่าการนำเข้าสินค้าสำคัญของไทย และอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการนำเข้าเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า (%YoY)

หมวดสินค้า	มูลค่าการนำเข้า (พันล้านเหรียญสหรัฐ)								
	2558	2559	2560	2561	2562	Q1/62	Q1/63	ม.ค - เม.ย.62	ม.ค - เม.ย.63
สินค้าอุปโภคบริโภค	23.0 (+0.6%)	23.6 (+2.3%)	25.1 (+6.4%)	27.6 (+10.0%)	28.5 (+3.5%)	6.9 (+0.8%)	6.9 (-0.1%)	9.3 (+2.2%)	8.8 (-5.5%)
สินค้าเชื้อเพลิง	30.3 (-27.0%)	24.0 (-20.7%)	30.2 (+25.6%)	41.1 (+36.3%)	36.6 (-10.9%)	9.5 (+36.3%)	10.0 (-10.9%)	12.6 (-0.7%)	12.3 (-2.5%)
น้ำมันดิบ	19.5 (-24.7%)	14.7 (+27.5%)	18.8 (+27.8%)	26.9 (+36.3%)	21.5 (-10.1%)	6.0 (+5.6%)	6.7 (+5.5%)	7.9 (-5.7%)	8.1 (+1.8%)
น้ำมันสำเร็จรูป	3.0 (-46.3%)	3.5 (+18.3%)	4.3 (+20.7%)	5.3 (+24.7%)	6.0 (+13.5%)	1.2 (+6.7%)	1.2 (+0.8%)	1.6 (-0.8%)	1.4 (-10.9%)
ก๊าซธรรมชาติ	5.4 (-18.2%)	3.2 (-40.3%)	3.8 (+18.8%)	5.1 (+32.4%)	5.5 (+9.7%)	1.4 (+44.4%)	1.1 (-18.5%)	1.9 (+30.0%)	1.6 (-15.5%)
สินค้าทุน	57.9 (-4.8%)	56.3 (-2.8%)	60.8 (+8.0%)	63.9 (+5.2%)	61.4 (-4.0%)	14.8 (-9.1%)	14.4 (-2.4%)	19.9 (-6.6%)	18.8 (-5.5%)
เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	19.5 (-8.6%)	19.0 (-2.6%)	19.5 (+2.4%)	20.7 (+6.0%)	20.9 (+1.3%)	5.2 (+3.7%)	5.1 (-1.9%)	7.0 (+5.0%)	6.6 (-6.3%)
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	15.8 (+3.5%)	16.4 (+3.7%)	17.3 (+5.5%)	19.1 (+10.7%)	17.5 (-8.3%)	4.3 (-2.8%)	4.1 (-3.1%)	5.7 (-2.0%)	5.5 (-3.0%)
เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	7.4 (-5.7%)	6.6 (-10.9%)	7.5 (+13.3%)	9.0 (+19.2%)	8.2 (-8.5%)	2.0 (-4.5%)	1.8 (-11.5%)	2.8 (-3.5%)	2.4 (-12.7%)
สินค้าวัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ	78.8 (-6.3%)	76.9 (-2.4%)	91.3 (+18.7%)	100.1 (+9.7%)	92.5 (-7.6%)	22.7 (-8.2%)	22.4 (-1.6%)	30.8 (-5.6%)	29.4 (-4.6%)
เคมีภัณฑ์	13.1 (-9.8%)	13.0 (-1.0%)	14.8 (+13.7%)	16.7 (+13.1%)	15.3 (-8.2%)	4.0 (-5.0%)	4.0 (0.0%)	5.3 (-4.6%)	5.3 (0.0%)
อุปกรณ์และส่วนประกอบเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์	13.1 (-2.3%)	13.1 (0.02%)	14.9 (+13.4%)	15.9 (+6.7%)	15.4 (-2.9%)	3.7 (-3.6%)	3.9 (+6.6%)	5.0 (-2.8%)	5.4 (+7.8%)
เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	10.5 (-17.6%)	10.4 (-1.2%)	11.3 (+8.7%)	13.4 (+18.5%)	12.9 (-3.9%)	3.2 (-1.0%)	2.8 (-11.4%)	4.2 (-2.3%)	3.8 (-10.0%)
สินค้าวัตถุดิบและกึ่งวัตถุดิบ <u>ไม่รวมทองคำ</u>	71.6 (-7.4%)	71.0 (-0.8%)	80.3 (+13.1%)	88.8 (+10.6%)	85.5 (-3.7%)	21.2	20.7 (-2.4%)	28.6	27.6 (-3.5%)
ทั้งหมด <u>ไม่รวมทองคำ</u>	195.4 (-11.6%)	188.3 (-3.6%)	210.5 (+11.8%)	236.9 (+12.5%)	229.7 (-3.0%)	58.4	57.0 (-2.4%)	77.6	73.4 (-5.3%)
รวมทั้งหมด	202.7 (-15.7%)	194.2 (-10.8%)	221.5 (+14.1%)	248.2 (+12.1%)	236.6 (-4.7%)	59.9 (-1.4%)	58.7 (-1.9%)	79.8 (-1.4%)	75.2 (-5.7%)

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

ตารางที่ 4 มูลค่าการส่งออกสินค้าสำคัญของไทย และอัตราการเปลี่ยนแปลงของมูลค่าการส่งออกเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า (%YoY)

หมวดสินค้า	มูลค่าการส่งออก (พันล้านเหรียญสหรัฐ)								
	2558	2559	2560	2561	2562	Q1/62	Q1/63	ม.ค - เม.ย.62	ม.ค - เม.ย.63
สินค้าเกษตร	20.2 (-9.8%)	19.5 (-3.4%)	23.0 (+17.8%)	23.2 (+1.1%)	21.8 (-6.2%)	5.6 (-0.8%)	5.1 (-8.7%)	7.7 (+0.6%)	7.3 (-5.5%)
สินค้าเกษตรอุตสาหกรรม	16.6	17.2	17.1	18.3	18.7	4.4	4.5		
สินค้าอุตสาหกรรม	168.6 (-4.0%)	172.0 (+2.0%)	188.0 (+9.3%)	200.4 (+6.6%)	196.8 (-1.8%)	49.9 (-1.7%)	50.8 (+1.9%)	64.1 (-2.3%)	65.6 (+2.4%)
ยานพาหนะ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	31.3 (+2.3%)	32.5 (+3.7%)	34.3 (+5.5%)	37.6 (+9.9%)	35.4 (-6.0%)	9.4 (-5.6%)	9.3 (-0.9%)	11.9 (-5.0%)	11.1 (-6.4%)
เครื่องใช้ไฟฟ้า	22.3 (-5.2%)	22.1 (-1.1%)	23.5 (+6.3%)	24.3 (+3.6%)	24.3 (+0.1%)	6.3 (-0.1%)	6.2 (-0.9%)	8.2 (+0.8%)	7.8 (-4.8%)
เครื่องอิเล็กทรอนิกส์	32.6 (-1.3%)	32.3 (-0.8%)	36.7 (+13.6%)	38.4 (+4.5%)	35.6 (-7.2%)	8.4 (-12.4%)	8.8 (+4.5%)	11.0 (-11.4%)	11.5 (+5.5%)
- เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	17.6 (-3.7%)	16.8 (-5.0%)	18.5 (+10.4%)	19.8 (+6.8%)	18.2 (-7.6%)	4.2 (-15.0%)	4.6 (+8.8%)	5.5 (-14.0%)	5.9 (+6.3%)
- แผงวงจรไฟฟ้า	7.7 (+3.1%)	7.7 (-0.1%)	8.3 (+7.1%)	8.3 (+0.8%)	7.6 (-8.8%)	1.8 (-11.3%)	1.7 (-6.3%)	2.4 (-9.6%)	2.3 (-4.4%)
ผลิตภัณฑ์จากยาง	6.8 (-14.5%)	6.6 (-3.9%)	10.3 (+55.9%)	11.0 (+7.5%)	11.2 (+2.0%)	2.8 (+7.6%)	3.0 (+6.6%)	3.6 (+5.0%)	3.7 (+2.7%)
เม็ดพลาสติก	8.3 (-14.4%)	7.7 (-6.6%)	8.7 (+12.4%)	10.3 (+18.8%)	9.2 (-11.0%)	2.3 (-7.3%)	1.9 (-16.3%)	3.1 (-5.5%)	2.6 (-17.5%)
เคมีภัณฑ์	6.4 (-25.6%)	6.1 (-4.7%)	7.5 (+22.4%)	9.2 (+23.0%)	7.6 (-17.0%)	2.1 (-7.0%)	1.8 (-14.3%)	2.7 (-6.0%)	2.2 (-17.8%)
ทั้งหมด <u>ไม่รวมทองคำ</u>	210.5 (-6.3%)	208.1 (-1.1%)	230.9 (+11.0%)	248.6 (+7.7%)	238.7 (-4.0%)	60.9 (-2.0%)	58.8 (-3.5%)	79.2 (+0.8%)	75.2 (-5.0%)
รวมทั้งหมด	214.3 (-5.8%)	215.4 (+0.5%)	236.6 (+9.9%)	253.0 (+6.9%)	246.2 (-2.7%)	62.1 (-1.9%)	62.7 (+0.9%)	80.6 (-2.1%)	81.6 (+1.2%)

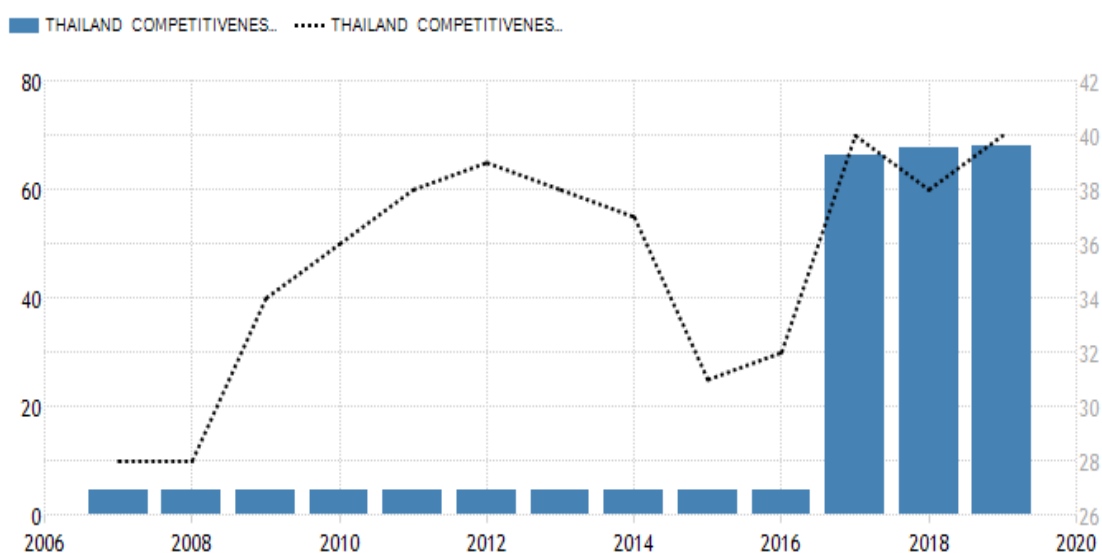
ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์ โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของสินค้าส่งออกไทย

1) ปัจจัยเชิงโครงสร้างของไทย

นอกเหนือจากปัจจัยแวดล้อมทางเศรษฐกิจมหภาคแล้ว ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการแข่งขันของไทย คือ ปัจจัยเชิงโครงสร้างของไทย⁵ โดยดัชนีวัดความสามารถด้านการแข่งขันของไทยในปี 2562 พบว่า ไทยมีคะแนนรวมดีขึ้นเป็น 68.1 จาก 67.5 ในปี 2561 แต่อันดับลดลงมาที่ 40 จาก 38 สะท้อนให้เห็นว่า ไทยมีพัฒนาการดีขึ้นแต่ยังไม่เพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลงบริบทของประเทศอื่น ทั้งนี้ จุดเด่นของไทย คือ เศรษฐกิจมหภาคที่มีเสถียรภาพ ภาคการเงินมีความเข้มแข็ง และกฎระเบียบเอื้อต่อผู้ประกอบการ โดยด้านที่มีพัฒนาการชัดเจน คือ เทคโนโลยีโทรคมนาคมสารสนเทศ อย่างไรก็ตาม ด้านที่ต้องเร่งพัฒนา คือ ด้านนวัตกรรม ซึ่งไทยได้เพียง 43.9 น้อยกว่าหลายประเทศคู่แข่ง เช่น จีน 64.8 มาเลเซีย 55.0 และอินเดีย 50.9 ส่วนหนึ่งเป็นผลจากค่าใช้จ่ายด้านวิจัยและพัฒนาของไทยอยู่ที่เพียงระดับร้อยละ 1.0 ของ GDP ส่งผลให้โครงสร้างสินค้าส่งออกของไทยส่วนใหญ่พึ่งพาสินค้าที่มีเทคโนโลยีไม่ซับซ้อนมากนักเมื่อเทียบกับประเทศอื่น⁶

รูปที่ 7 ดัชนีความสามารถด้านการแข่งขันของไทย

ที่มา: tradingeconomics.com

SOURCE: TRADINGECONOMICS.COM

2) การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของเศรษฐกิจโลก

2.1) การกีดกันทางการค้าก่อให้เกิดการย้ายฐานการผลิตในหลายอุตสาหกรรม จากแรงกดดันของสงครามการค้าสหรัฐฯ-จีน ตั้งแต่กลางปี 2561 ได้เป็นปัจจัยเร่งให้นักลงทุนย้ายฐานการผลิตในหลายอุตสาหกรรมไปยังประเทศอื่นที่มีศักยภาพในการลงทุน เช่น เวียดนาม และไทย โดยอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพในการแข่งขัน เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ยานยนต์และชิ้นส่วน ปิโตรเคมี และเกษตรแปรรูป อย่างไรก็ตาม การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มคู่แข่งของไทยในภูมิภาคอาเซียนอย่างเวียดนาม รวมทั้งข้อได้เปรียบในการส่งออกไปยังตลาดสหภาพยุโรป จากข้อตกลงการค้าสหภาพยุโรป-เวียดนาม (EVFTA) เป็นปัจจัยท้าทายของไทยในการพัฒนาเพื่อรักษาโอกาสในการดึงดูดเงินลงทุนในอนาคต

⁵ แนวโน้มธุรกิจและอุตสาหกรรมไทย ปี 2563 - 2565 (วิจัยกรุงศรี) และเศรษฐกิจไทยปี 2563: ชวดอีกปีหรือดีอีกหน (ธนาคารแห่งประเทศไทย)

⁶ The Global Competitiveness 2019 (World Economic Forum)

2.2) การเกิดขึ้นของเทคโนโลยีใหม่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง โดยกระแสเทคโนโลยี ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านพฤติกรรมในการบริโภคและการผลิตในภาคอุตสาหกรรมทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย ซึ่งเทคโนโลยีขั้นสูงจะนำมาซึ่งการปรับโครงสร้าง ทั้งผู้ประกอบการ นักลงทุน รวมถึงห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง โดย Disruption Technology ที่มีผลในการเปลี่ยนแปลงอุตสาหกรรม เช่น การบริหารจัดการระบบการผลิตโดยเชื่อมโยงข้อมูลอัตโนมัติผ่านอินเทอร์เน็ต (Internet of Thing: IoT) เทคโนโลยีการพิมพ์ 3 มิติ (3DPrinting) ซึ่งช่วยในการควบคุมและผลิตสินค้าด้วยระบบดิจิทัลที่มีต้นทุนต่ำ การใช้ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence :AI) ซึ่งสามารถทำงานที่ใช้ทักษะขั้นสูงของมนุษย์ได้ และระบบอัตโนมัติ (Automation) เพื่อช่วยในการลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เป็นต้น⁷

3. สรุป

อัตราการเติบโตของเศรษฐกิจไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปี 2562 เป็นต้นมา ต่ำกว่าศักยภาพที่ควรจะเป็น เนื่องจาก ภาคการส่งออก ซึ่งเป็นแหล่งรายได้หลักของประเทศ⁸ ได้รับผลกระทบจากสงครามการค้าสหรัฐ-จีน ขณะที่การนำเข้าและภาคการผลิตก็ได้รับผลกระทบตามการส่งออกและอุปสงค์ในประเทศที่หดตัวลง รวมถึงมาตรการ Lock Down ของหลายประเทศ ที่ได้ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทาน ทั้งนี้ คาดว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของห่วงโซ่อุปทานในระยะต่อไป โดยไทยควรเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของการค้าและการลงทุนของโลก ที่คาดว่าหลายประเทศจะลดความยาวของห่วงโซ่อุปทานลง รวมถึงลดการพึ่งพิงการผลิตสินค้าหรือการนำเข้าจากประเทศใดประเทศหนึ่ง และหันไปกระจายการผลิต หรือนำเข้าสินค้าจากหลายประเทศเพื่อลดความเสี่ยงจากปัญหา Supply Disruption นอกจากนี้ ไทยควรเร่งแก้ปัญหาเชิงโครงสร้าง เนื่องจากปัญหาดังกล่าว เป็นปัจจัยฉุดรั้งศักยภาพในการเติบโตของเศรษฐกิจไทย โดยการพัฒนาศักยภาพในการผลิตเพื่อเพิ่มความสามารถแข่งขัน และใช้โอกาสจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยเตรียมพัฒนาสินค้าเพื่อตอบสนองความต้องการใหม่ๆ ในยุค New Normal ที่มีความต้องการบริโภคสินค้าและบริการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเพิ่มขึ้น ดังเช่นในช่วงที่ผ่านมา จากมาตรการ Work from Home ในหลายประเทศ ได้ส่งผลให้มีความต้องการสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบเพิ่มขึ้น ดังนั้น จึงเป็นโอกาสของอุตสาหกรรมสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ของไทยที่มีศักยภาพอยู่แล้ว จะพัฒนาเทคโนโลยีให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและขยายการส่งออกในตลาดโลก ทั้งนี้ ผู้ประกอบการควรศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค เพื่อนำมาพัฒนาสินค้าให้ทันต่อความต้องการของตลาดเพื่อรักษาส่วนแบ่งการตลาดและความสามารถในการแข่งขันต่อไป

ศูนย์สารสนเทศการเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ
พฤษภาคม 2563

⁷ แนวโน้มธุรกิจและอุตสาหกรรมไทย ปี 2563 – 2565 (วิจัยกรุงศรี)

⁸ มูลค่าการส่งออก คิดสัดส่วนร้อยละ 60.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ในปี 2562 (รายงานภาวะเศรษฐกิจในปี 2562, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ)